

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA
CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Martis decimâ quartâ mensis Junii, anno Domini M. DCC. LXXXV.

M. JOSEPHO PHILIP, antiquo Facultatis Decano, Doctore Medico Præside.

An fructus horæi, nedum noceant, plurimùm prosint?

I.

CUM singulam sibi congruos tempestatem fructus promere, decerneret natura parens, tutissima eorum quos secum important tempestatum conversiones morborum propugnacula; videretur-ne fermè irritam mater provida curam suscepisse? stultâ obcœcatus superbiâ, præsenti obtemperans libidini, præjudicatis serviens opinionibus, quidquid non excogitavit ipse, quidquid non appetit

unius momenti libido, quidquid non eum docuere fabulæ, quibus ad incunabula somnum ipsi toties anus accersivit; turpe tanquam vinculum horret homo, quod furens excutere & revellere enititur. Libertatis umbram captans naturæ etiam prætiosiora munera respuit, ne ipsorum acceptorum memoriæ vinculis irretiatur. Quos in salubrem escam suaves plenâ manu largita fuit, fructus aspérneret & repudiaret, si, deficientibus istis, alios sufficere suâ potis esset industriâ: verùm imparem cum se sentiat, suum saltem gestit sibi celare servitium, dum assumendorum fructuum ordinem à naturâ assignatum invertit; nec sentit imprudens in ipsius gratiam hos huicce tempestati, illos illi fuisse concessos & dicatos.

Videas divitiis affluentem & quasi iis divus factus esset superbientem homuncionem, fructus tempestivos fastidientem, nec nisi abortivos vel sacrilegâ arte naturæ extortos mensis suis afferri reponique sinentem. Auro quidem emptos morbos, ità loqui si fas sit, sæpius sorbet. Sed justam ab ipso pænam repeti inficias euns, contumeliosis rumoribus, naturam objurare non cessat, ejus ambitiosa ignorantia; naturæ exprobratur quam fecit exquisita epularum lautities malorum ilias. Noverca accusatur natura, porrectumque nectaris sub formâ venenum conclamatur. Dum proh Dii! nectar quod sollicitâ manu fusit mater, indolem veneni induit, tantum juvantibus superbæ famulis gulæ. Verum liceat omni pretio simile veneficium emat opulentus noster, nonne dolenda ipsorum impietas quibus non datur mensis accumbere divitum, eorùm enim jurgiis jurgia miscentes illos videas si spretâ naturæ ipsius-met voce, temerè nondùm maturis vel maturis etiam fructibus ingurgitantur iisquè malè afficiantur. Felices ô nimium felices homines si moderatè & tempestivè naturæ donis uti non abnuentes, matrem optimam eam agnoscerent, piasque grates ipsi norint persolvere!

I I.

HYEME dum boreas sævit, frigore cutis addensata rigescit. Perspirationis igitur materies *uropoietica* organa versùs cogitur, solidis robur tonicum accedit & præsertim validiorem obtinent actionem organa *chylopoietica*. Indè, tum nutritiâ redundante substantiâ, tum etiam tonicâ additâ vi, spissescunt humores & ad concrescendum magis fiunt proclives. Cui quidem crasi adducendæ præsertim conferunt meri largior potus inter obscuræ tempestatis tædia, longioresque per noctes somnus protractior. Sed Vere redeunte tepidiusculus aër cuti favet, perspiratorio ea rore imbuta tenerescit, vividiorique sensu gaudet. Nescio quid jucundique mollisque pectori infunditur. Regnum sibi parat Venus:

Cras amet qui nondùm amavit,
Quique amavit cras amet.
Ver novum, ver jam canorum!
Ver renatus orbis est.
Vere concordant amores,
Vere nubunt alites.

Verùm frigidiusculæ interdùm noctes & auroræ perspiratorium retrò pellunt humorem, qui quidem omnis *uropoieticas* vias continuò non subit. Retento igitur illo, adaugescit sanguinis moles ipsiusquè vincitur visciditas, jam aëris tepore

debellata : indè in *vafis* plethora, quæ etiam ob vim caloris expanſivam majorem ſe prodit. Jam inſtat *cancer*, patulis igitur factis poris, profluente ſudore cutis madet, anxius fit ſomnus, ad acredinem vergunt humores, languent, tono ſuflaminato, vires, præſertimque feriatur concoctrix actio : quæquidem omnia *ſyrio* furente increbeſcunt ; uſque dum ſole *libram* ingreſſo frigidiuſculas iterùm noctes & auroras equinoctium adducat, queis quidem versùs urinas perſpirabile retropellitur, quo tamen aquoſo latice humorum acredo temperatur. Solidorum atonia etiam frigore debellatur. Verùm paucus cum ſanguini nutritrius humor inſit, ſeroque redundante malè diviſus innatet ; periculum eſt ne vel læviſſimâ de cauſâ ſeparatus concreſcat viſceraque infarciat.

III.

QUEM triſtem ſui comitem vegetantibus induxit ſomnum hyems obſcura, lætum ver excutit. Dudùm torpentia illa ſolis radiorum actio potentior exſuſcitat ; jam novam vivunt vitam quos ſtrictè coegit canales glacialis boreæ flatus. Tepens reſerat halitus favonii :

Diffugere nives, jam redeunt gramina campis,
Arboribuſque comæ.
Nunc frondent ſilvæ, nunc formoſiſſimus annus.

Jam mille colorati flores, hortorum decus, dulciſque ſpes Pomonæ rus adornant. Altiorem ſtadii metam ſol nondum attigit : ſuavem per nemora ſpirat odorem fraga redolentia & ambroſiacâ turget aquulâ : dum gratum dulci temperat acorem ceraſum, jucundam cum foliorum virore pugnam miſcet ejus purpura : quæ pellucefcentes acinos legat, manum invitat ribes, aceſcentique latice ſitim ſedat. Jam *canis* æſtuat, aureo colore fit dives peponis caro & ſimul mitiſſimo fragrantique ſucco turget : mellitum ſaporem ficus mutuatur ; ſaccaratum ſuccum fundit in os prunum : purpuram croceo miſcet armeniacum ; dulciſſimâ lanugine obductum, in oculorum voluptatem rubet perſicum malum, dum ſimul in palati delicias frigido nectare turgeſcit. Tenereſcunt quidquid eſt pirorum molli carne gaudentium : rubent æſtiva mala, pampineo ſub velo tumet uva, jam acorem depoſuit dulciſſimumque ſaporem adepta eſt : ſub nucleo dulces mulcenteſque præbet autumnus, præbet & etiam pulpoſâ carne ſubauſteros fructus ; aureus igitur fit cydonius, ſaccarum acerbo immiſcent pira malaque. Molleſcit meſpillus, corallinum induit colorem ſorbus.

O fortunatos nimiùm, ſua ſi bona norint,
Agricolas !

IV.

PER facile nunc cognoſcas variam variis tempeſtatibus abductam craſim apprimè fructibus unâquaque tempeſtate matureſcentibus moderari ac corrigi. Reverà quidem aceſcenti aquoſoque rubentium horæorum latice, ſitis urgens lævatur, refrigerium ſimul & tonus viſceribus additur, humorum acredo, præſertimquè bilis demulcetur ; demùm, promotâ diureſi, ſedatur nimius ſudor. Ubi autem ſole ſummum gradum pertingente debilitati fibrarum accedit erethiſmus, mit-

tissima melonum & persicorum aqua, viscera sæpius torminibus tentata sedat & placidiorem adducit somnum quo dissipatæ resarciuntur vires. Tonum etiam addunt mori, humorum mitefaciunt acredinem ficus & armeniaca, mulcent etiam pruna quæ cum acidiusculæ sæpius sint ideò temperant simul & diuresim movent. Acidiuscula etiam sunt pira; intestinorum igitur tonum levitèr tantùm ob immixtam dulcedinem sustinent. Similem effectum exerunt æstiva poma, urinam movent uvæ, humores mulcent, & ob mucosum quo turgent succum nutriciâ eos perfundunt substantiâ, & perfectiùs inter se mixtis lymphæ & sero, illius coagulum, hujusce instantem illuviem arcent & quidem ne illarum usu nimis ventriculus debilitetur, solutoque ejus tono, fluxus alvi locum obtineant. Accedunt pira mespillique & præsertim cydonia mala quorum quidem austero succo viscera corroborantur.

V.

VERUM, inquies, nonne suæ debent fructibus admitti etiam noxæ propriæ, unde, nedum tempestate quâcumque incurrentibus morbis obsistant, è contra sæpius quam plurimos adducant. Sic verminosæ intemperiei febrium, diarrhæarumque præsertim inter causas præcipuè annumerant fructuum esum etiam inter practicos celeberrimi Medici.

1°. Quidem reponere fas erit fructuum pravorum usum reverà maximè noscivè sese prodere, sed usum abusu non tolli omnium est in ore versans adagium. Quæ igitur nondum maturis fructibus vel nimiâ copiâ ingestis, malè ducuntur, reverà à sobrio & prudenti maturorum esu non erunt pertimescenda.

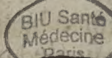
2°. Autem loco, nulla videtur ratio cur diarrheas & febres fructus efficerent, cum è contrà frequentiores morbi illi occurrant ubi parcâ manu fructus largitur annus quam ubi amplissima eorum copia dives se præbet, quibus addas sæpius eos morbos fructibus profligatos quotidiè observari. Vermes autem vel illorum ovula cum fructibus vorari, indè igitur à fructuum usu vermium copiam in intestinis deduci si contendas, num nunc vermium intestinalium illa sit vera origo quærerem; sed licet cum fructibus vermes illorumve ovula viderentur non inde morborum à vermibus ortis causas fructus essent; etenim cum non nisi quibus debilia sunt viscera humoresque gastrici inertes, vermes ingruere vulgò notum sit, verminosæ intemperiei fons potius erit è præeuntibus viscerum atoniæ causis quam à fructibus repetendus.

Ergò fructus horæi, nedum noceant, plurimùm prosunt.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS GASPARDUS DIDERON, Valentinus in Delphinatu, Doctor Medicus Valentinensis, nec non Saluberrimæ Facultatis Parisiensis Baccalaureus, Theseos Auctor.

A. R. S. H. 1785.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1785.